

K päťdesiatinám prof. RNDr. Vojtecha Zorkovského

Prof. RNDr. Vojtech Zorkovský, profesor geológie a vedúci Katedry geológie a mineralógie Baníckej fakulty Vysokej školy technickej v Košiciach sa dožil 6. 1. 1970 50. rokov.

Jubilant narodil sa 6. januára 1920 v Duliciach v okrese Martin. Svoje stredoškolské štúdiá ukončil na gymnáziu v Martine v r. 1939. V tom istom roku zapísal sa na Filozofickú fakultu v Bratislave. Neskôršie študuje za veľmi ťažkých sociálnych podmienok na Prírodovedeckej fakulte v Bratislave prírodopis a chémiu. Roku 1944 ukončil vysokoškolské štúdium a stal sa asistentom na Geologickom ústave Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Popri pedagogickej práci, v tomto období, začína vedecky pracovať pod vedením akademika D. Andrusova a r. 1947 úspešne obhájil doktorskú dizertačnú prácu na tému: „Bázické eruptíva slovenského mezozoika“.

Od týchto čias až do r. 1952 bol odborným asistentom, neskôršie koncipistom vedeckých ústavov SVŠT v Bratislave. R. 1952 bol menovaný docentom a preložený s Baníckou fakultou do Košíc. Na novom pôsobisku je poverený vedením novozaloženej Katedry geológie a mineralógie, ktorú musel budovať od základov. V rokoch 1954-57 a 1959-60 zastával funkciu dekana Baníckej fakulty. Roku 1958 je menovaný profesorom geológie. Roku 1958 vykonáva krátkodobú expertnú činnosť v Guinei a v rokoch 1964-1966 pôsobí ako profesor na Univerzite v Havane. V roku 1967 za zásluhy o výchovu bansko-technickej inteligencie a budovanie Baníckej fakulty bol vyznamenaný „Za pracovnú obetavosť.“

Jubilant patrí do generácie, s menom ktorej sa spájajú počiatky rozvoja slovenskej geologickej vedy. O tento rozvoj sa zaslúžil množstvom prác. To najlepšie demonštruje pripojený bibliografický súpis.

Významný podiel vo vedeckej činnosti prof. Zorkovského zaujímajú jeho príspevky k spoznaniu rozšírenia geologickej pozície a petrograficko-petrochemickej povahy bázických eruptív (melafýrov, limburgitov, augititov a i.) v mezozoických sériách, resp. v perme Považia, Malých Karpát, Nízkych a Vysokých Tatier, Malej Fatry, Hornej Nitry a Slovenského krasu. Rad prác venuje chemickej povahe granátov andezitov a rýolitov východného Slo-

venska. Niekoľko jeho príspevkov dotýka sa problematiky stratigrafie mezozoika napr. „štiavnického ostrova“, „pliešovského ostrova“.

Najrozsiahlejšou oblasťou, v ktorej jubilant rozvinul svoju vedecko-výskumnú činnosť a bezprostredným praktickým účinkom — je oblasť nerastných surovín Slovenska, menovite východného Slovenska. Vo svojich prácach venuje sa rozšíreniu, genéze a praktickému zhodnoteniu ohňovzdorných ílov, bauxitov a magnezitu. Popisuje rad neznámych výskytov rudných nerastných surovín. Hlavným podielom sa zúčastnil na zostavení generálnej mapy a vysvetliviek nerastných surovín východného Slovenska. V niekoľkých publikáciách oboznamuje našu geologickú verejnosť so svojimi poznatkami zo študijných ciest v zahraničí.

Prof. Zorkovský je známy svojou rozsiahlou, veľmi záslužnou, činnosťou v oblasti popularizácie geologických vied. Popularizácii poznatkov geologických vied, oboznamovaniu širokej verejnosti s geologickými zvláštnosťami a nerastným bohatstvom Slovenska, venoval doteraz 4 knižné publikácie, desiatky článkov a niekoľko rozhlasových a verejných prednášok, čím ako aktívny člen Slovenskej geologickej spoločnosti pomáha plniť jednu z jej dôležitých úloh.

Zamysliac sa nad doterajšou bohatou činnosťou jubilanta, nemožno nespomenúť jeho dlhoročnú vysokoškolskú pedagogickú činnosť. V priebehu vyše dvadsaťpäť rokov podieľal sa na výchove stavebných, zememeračských, predovšetkým však banských inžinierov a geológov. V tejto súvislosti treba poukázať na jeho rozsiahlu pedagogicko-publikačnú činnosť v podobe zostavenia početných učebných textov či už zo všeobecnej geológie, historickej geológie, alebo geológie ložísk nerastných surovín, ktorými vyplnil mnohokrát medzery v základnej geologickej literatúre u nás.

S menom prof. Zorkovského sa spájajú počiatky výuky na Banickej fakulte, založenie a úspešný rozvoj práce Katedry geológie a mineralógie Banickej fakulty VŠT v Košiciach, ako aj počiatky výuky geologických disciplín na Prírodovedeckej fakulte P. J. Šafárika v Košiciach.

Vysoko sa oceňuje práca prof. Zorkovského vo funkcii dekana Banickej fakulty, ktorou prispel k jej vybudovaniu.

Životné jubileum nachádza prof. Zorkovského v zdraví a pracovnom tempe. Jeho žiaci a spolupracovníci a spolu s nimi celá naša geologická verejnosť, želajú mu hodne dobrého zdravia, tvorivých síl, elánu a ďalšie úspechy v jeho ďalšom živote.

Ladislav Rozložník

Bibliografický súpis doterajších prác
Prof. RNDr. Vojtecha Zorkovského.

- 1949 — Bázičné eruptíva v mezozoiku západného a stredného Slovenska. Práce Štátneho geologického ústavu, 1949, zôšit 26, s. 1—44.
- 1950 — Petrograficko-chemická povaha niektorých granatických hornín na Slovensku. Technický sborník, 1950.
 - Chemická povaha granátov z granátových andezitov od Tisovca a Šiatoroša. Geologický sborník, 1950, č. 2—4, s. 225—230.
 - Melafýrové horniny v povodí Nitry. Geologický sborník, 1950, I., č. 2—4, s. 279.
 - Augitit od Mikušoviec. Geologický sborník, 1950, I.

- 1953 — Slovenské bauxity a ich genéza. Geologický sborník, 1953, č. 1–2, s. 89–104.
- Názory na vznik bauxitických hornín. Geologický sborník, 1953, č. 1–2, s. 213–230.
- Chemická povaha granátu a andezitu od Záhradného. Geologický sborník, 1953, č. 2, s. 27–37.
- Chemické zloženie granátu skarnového ložiska od Kokavy. Geologický sborník, 1953, č. 3, s. 71–75.
- 1954 — Granát z granatického ryolitu z lokality „Potičky“ južne od obce Lesná na východnom Slovensku. Geologický sborník, 1954, č. 3–4, s. 821–824.
- 1955 — K otázke vzniku magnezitov. Geologický sborník, 1955, č. 1–2, s. 131–145.
- O novej klasifikácii ložísk nerastných surovín. Geologický sborník, 1955, č. 1–2, s. 148–159.
- 1955 — Niekoľko poznámok k otázke výskytu magnezitu pri Pliešovciach. Geologické práce, Zprávy, 1955, č. 3, s. 134–160.
- Niekoľko poznámok k otázke stratigrafickej príslušnosti heamtitového ložiska v okolí Veľkého Folkmára. Geologické práce, Zprávy, 1955, č. 4, s. 82–83.
- Stručný prehľad geologickej stavby Slovenska a výskytov úžitkových nerastov. Rudy, 1955, č. 4, š. 109.
- 1956 — Výskyt tufitickej brekcie v neokome Malej Fatry JV od obce Varín. Geologické práce, Zprávy, 1956, č. 8, s. 180–186.
- Chemická povaha granátu z granatického andezitu SZ od obce Veľký Šariš.
- 1957 — Zpráva o geologických pomeroch a výskytoch nerastných surovín na východnom Slovensku podľa stavu z r. 1955. Sborník vedeckých prác VŠT, 1957, č. 1, s. 99–126.
- Stručný prehľad geologických pomerov a výskytov nerastných surovín Rumunskej republiky. Sborník vedeckých prác VŠT, 1957, č. 2, s. 179–198.
- Stručný prehľad geologických pomerov a výskytov rudných ložísk v Rumunskej ľudovej republike. Rudy, 1957, č. 5, s. 1083–1086.
- 1958 — Zpráva o petrograficko-chemickom štúdiu melafýrových hornín, vystupujúcich JV od obce Modrová v oblasti Inovca na Považí. Geologické práce, Zprávy, 1958, č. 14, s. 17–24.
- Petrograficko-chemická povaha melafýrových hornín z lokality „Paseka“, severne od obce Šalková. Geologické práce, Zprávy, 1958, č. 13, s. 61–72.
- Geologické pomery a výskyt nerastných surovín Košického kraja. vedeckých prác VŠT, 1958, č. 1, s. 19–55.
- 1959 — Zpráva o petrograficko-chemickom štúdiu melafýrov vo verféne severne od Švermova. Geologické práce, Zprávy, 1959, č. 16, s. 199–203.
- Zpráva o petrograficko-chemickom štúdiu melafýrov vo verféne v okolí Veľkej Stošky. Geologické práce, Zprávy, 1959, č. 16, s. 193–203.
- Prehľad výskytov nerastných surovín Prešovského kraja. Sborník vedeckých prác VŠT, 1959, č. 2, s. 149–160.
- 1960 — Prehľad výskytov nerastných surovín v Guinejskej republike. Rudy, 1960, č. 7, s. 240–246.
- Rudné výskyt v blízkosti mesta Košíc. Sborník Východoslovenského múzea, 1960, č. 1, s. 23–29.
- Legenda k mape nerastných surovín — Trebišov — Čierna n/T 1:200 000. Bratislava, Geologický ústav D. Stúra, 1960.
- Stručný prehľad geologicko-montanistických pomerov na území Guinejskej republiky. Sborník vedeckých prác VŠT, 1960, č. 2, s. 7–23.
- 1961 — Poznámky k petrograficko-chemickému charakteru diabázových hornín Juhošovského mezozoika. Geologické práce, Zprávy, 1961, č. 21, s. 195–200.
- Po stopách starých banských prác na východnom Slovensku. Sborník vedeckých prác VŠT, č. 1, s. 213–225.

- 1962 — Predbežná zpráva o výsledkoch geologického mapovania za r. 1963 na liste M-34-122-B-c Hliník n/Hr. Zprávy o geologických výskumoch, 1963, č. 2, s. 88-92.
- 1964 — Legenda k mape nerastných surovín — Vysoké Tatry 1:200 000. Bratislava, Geologický ústav D. Štúra, 1964, s. 81.
- 1964 — Legenda k mape nerastných surovín — Zborov — Košice, 1:200 000. Bratislava, Geologický ústav D. Štúra, 1964.
- 1964 — Legenda k mape nerastných surovín — Snina 1:200 000. Bratislava, Geologický ústav D. Štúra, 1964.
- 1965 — Výskyt elementárnej medi severne od obce Silica. Sborník Východoslovenského múzea, 1965, č. 6 A, s. 25-35.
- 1968 — Stratigraficko-tektonický ráz mezozoických sedimentov vystupujúcich v oblasti tzv. „Štiavnického ostrova“. Zborník Slovenského banského múzea. 1968, — IV, s. 3-10.

Knižné publikácie vedecko-populárneho charakteru

Voda a zem, Matica slovenská 1950, Turč. Martin.
 Geológia pre každého. Tatran, 1951, Bratislava.
 Geologický sprievodca po Východoslovenskom kraji. Krajské nakl. všeobec. literatúry, 1962, Košice.
 Geológia a nerastné suroviny východného Slovenska, Krajské nakladateľstvo všeobec. literatúry, 1963, Košice.